

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti,
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

zhaja vsako nedeljo.

MURSKA
KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popustUREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

V. LETO

Murska Sobota, 4. decembra 1938.

ŠTEV. 49.

Naš veliki praznik

Dvajset let je minulo ko so se slednjič uresničile naše davne sanje: Dobili smo našo svobodno državo. Cena za našo svobodo pa je bila ogromna. Plačali smo jo z dragocenimi življenji naših najboljših sinov, ki so dotrpeli na krvavih poljanah širom evropskih bojišč. Rane še danes niso zaceljene, še danes nam vstrepečejo srca, če poromajo misli v ono mračno dobo, ko so dan za dnevom krvaveli ljudje naše krvi in jezika. Zgodovinska nujnost je zahtevala za milijone trpečih, ponižanih in razžaljenih plačilo in nagrado. In tako se je iz mračnosti porodil naš prvi december, ki ostane nam Jugoslovanom največji in najpomembnejši praznik — praznik našega zedinjenja.

Letošnji prvi december pa je tem pomembnejši, ker na ta dan slavimo kar dvojno slavo. Dvajset let je prešlo od onih usodnih dni, ko smo se Slovenci, Hrvatje in Srbi odločili, da si zgradimo svoj svobodni dom, ki bo dostojen nas, naši preteklosti in naši bodočnosti. Dvajset let je poteklo, odkar je pokojni Viteški kralj Aleksander I. Zedinitelj, spojil tri slovanske narode na jugu v mogočno državno enoto. On, naš največji sin našega naroda, ki je dotrpel na marsejskih tleh, ki nam je v poslednjih trenutkih svojega življenja, narekoval nam vsem sveto oporoko: „Čuvajte Jugoslavijo“, je prelil tri narode v eno telo, da so postali nerazdružljivi bratje in sestre med seboj, da so postali svobodni otroci mogočne matere Jugoslavije. Ta mogočna vez, ki nas spaja, ni v vseh dvajsetih letih nikoli popustila.

Kljub vsem sporom in nasprotjem, kljub trenutnim razprtijam, zagrenjenosti in užaljenosti, kljub naporom nekaterih ljudi, da bi zasukali kolo zgodovine mimo nas in proti naši volji, smo ostali glede te točke še vedno popolnoma edini. V našem zdravem narodu je še vedno toliko vere in enodušen odpor proti vsem tistim, ki bi hoteli skovati kapital iz notranjepolitičnega položaja in nas postaviti nazaj v ono dobo, ko je bil naš jezik zaničevan, ko smo morali jesti grenki kruh sužnjev.

Dovolj je bilo mučeniške krvi, dovolj žrtev, dovolj ponižanja. Ob mislih na vse to nam postaja naš prvi december še sveteljši. Na pomenu pa še pridobi, če pomislimo na čas, v katerem živimo in v katerem se začena tretje desetletje našega svobodnega ustvarjanja in skupnega sožitja na svobodnih tleh. Doba ni naklonjena malim narodom in malim državam. Češkoslovaška zaloigra to potrjuje. Usoda malih narodov je danes v rokah velesil, večkrat

tudi enega samega mogočnega, ki po mili volji kroji zemljevid Evrope. Vsa ta sila pa se razbije od naroda, ki se zaveda svoje svobode in svojega zgodovinskega poslanstva. Tega se moramo tudi mi zavedati in ta zavest bo naš najboljši trdnjavski pas ob naših prostranih mejah, ki ga za trajno ne bo mogel prebiti noben sovražnik. Zvestoba in ljubezen do zemlje, ki je bila v trpljenju porojena, s krvjo prepojena in s solzami poškopljena, naj bo naš prvi decemberski dar, na žrtvenik naše ljubljene Jugoslavije.

POLITIKA

Vse tri državne liste, ki bodo nastopale pri volitvah dne 11. decembra so že izročene kasacijskemu sodišču. Sedaj se tudi že ve število vseh kandidatov, ki pri teh volitvah kandidirajo. To število ni višje od onega pri zadnjih volitvah, kandidira jih pa manj kot se je mislilo spočetka. Število vseh kandidatov znaša 2001. Od teh odpadejo na listo dr. Stojadinoviča 746, dr. Mačka 1013, na Ljotiča pa 242.

Poleg drugih velikih shodov je bil preteklo nedeljo shod JRZ v Bjelelini, na katerem je govoril predsednik vlade dr. Milan Stojadinovič. Shod je otvoril in vodil predsednik JRZ drinske banovine prometni minister Spaho.

V Sisku so hoteli imeti pristaši Ljotičevega „Zbora“ sestanek. Na ta sestanek pa je prišlo več sto ljudi, ki so bili oboroženi z jajci in mehko kuhanim krompirjem. Takoj, ko je nastopil prvi govornik, je opozicija začela metati na oder jajca in krompir tako da je bil shod onemogočen.

Prejšnjo soboto je kasacijsko sodišče v Beogradu potrdilo listo dr. Vladimira Mačka.

Vlada je pred dnevi izdala uredbo o invalidih. Po tej uredbi, ki je zgovoren dokaz kako skrbi sedanja vlada dr. Stojadinoviča za naše najsiromašnejše, bo uživalo invalidno podporo 66.326 oseb več kakor do sedaj. Do sedaj je dobivalo to podporo vsega skupaj 71.737 invalidov, po novi uredbi pa bo dobilo invalidsko podporo 138.063 oseb, za kar bo država izdala okoli 150 milijonov dinarjev več, nego je doslej.

Če se bodo javna dela po vsej državi nadaljevala v istem obsegu kakor doslej, bo Jugoslavija kmalu uvrščena med one evropske države, ki slovijo po dobrih železniških in

cestnih zvezah. V ta namen je ustvarjen 4 milijardni kredit, od katerega je in bo imela tudi naša banovina velike koristi.

V ljutomerskem zrezu kandidirajo poleg g. Franca Skuhale na listi dr. Mačka še Mirko Bujan iz Železne gore z namestnikom Ignacijem Novakom in Martin Kores z namestnikom Andrejem Mirom.

Državni odbor za volitve je glede predsednikov volilnih komisij izvršil nekatere spremembe. V srezu Murska Sobota so imenovani za volišče Murska Sobota okolica Fran Alič, direktor realne gimnazije iz Ptuja, za Pertočo II. Ivan Zika, profesor iz Murske Sobote, za Selo v Prekmurju II. Vladimir Uršič, državni uradnik iz Ljubljane.

Nova trgovinska pogodba med našo državo in Italijo prinaša znatno izboljšanje glede možnosti izvoza našega lesa v Italijo, kar pomeni za nekatere kraje velika pridobitev.

Poleg skupnih opozicijskih kandidatov JNS in socialistične skupine je dr. Maček sprejel na listo še po eno opozicijsko kandidaturu za vsak srez dravske banovine. Tako kandidirajo med drugimi pisatelj Miško Kranjc v mursko-soboškem in dolnjelendavskem srezu.

Bivši minister Jankovič, ki spada med voditelje JRZ je o hrvatskem vprašanju rekel sledeče: „Srbi smo veliki prijatelji Hrvatov in se zato zavzemamo za enotno Jugoslavijo, ker vemo, da morejo Hrvati postati v njej srečen in napreden del jugoslovenskega naroda. Da v reševanju tako zvanega hrvatskega vprašanja nismo prišli dalje, ni naša krivda. Naše medsebojno življenje se mora urediti na način, kakor to določa program naše stranke to je z najširšo lokalno samoupravo. Kdor se s tem ne zadovoljuje, ta se z nami sporazumeti ne more“.

Poleg kandidatov raznih političnih skupin so na dr. Mačkovi listi v Sloveniji tudi štiri kandidati iz tabora beograjskih staro-radikalov. Tako kandidira v dolnjelendavskem okraju upokojeni učitelj Ljudevit Seči.

Finančni minister je prepovedal uvažanje v našo državo dinarske novčanice za 1000 in 500 Din.

Norveška kraljica Maud je umrla v Londonu po operaciji slepiča. Kraljica je bila stara 70 let.

Samostojna Podkarpatska Rusija, ki je dobila po okrnitvi češkoslovaške države najširšo samoupravo, se ima boriti z velikimi težkočami. Poljaki kakor Madžari se resno pripravljajo, da bi zasedli deželico in prišli na ta način do skupnih mej. Temu pa se odločno upira Nemčija, kar je izzvalo nevarne zapletitjaje med Poljsko in Nemčijo. Poleg tega pa se na poljski in madžarski meji zbirajo tolpe, ki hočejo za vsako ceno izsiliti nemire in odtrgati to ozemlje od ČSR. Prišlo pa je že do pravcati bojov, pri katerih je bilo posebno na madžarski strani mnogo ranjencev in mrtvih.

Karambol motornih vozil

V petek dne 18. t. m. se je zgodila na Lendavski cesti v Soboti baš pred vhodom v Benkovo tovarno, prometna nesreča, ki k sreči ni zahtevala človeških žrtev. Uradnik rudnika pri Sv. Martinu na Muri g. Wrana se je pripeljal na svojem motornem kolesu po Lendavski cesti navzgor proti trgovini g. Čeha ob 12.15 uri popoldne. V istem trenutku se je njemu nasproti pripeljal tovorni avto g. Voglerja iz Cankove. Oba vozila sta vozila pravilno po desni strani. Ko sta se vozila bližala vhodu tovarne g. Benka, je menil g. Wrana, da zavije tovorni avto v tovarno pa je hipoma strgal motorno kolo proti levi strani ceste, kar je imelo za posledico, da se je zaletel z vso silo naravnost v tovorni avto. Očividci te nesreče so kar obstrmeli nad tem dogodkom in so že videli g. Wrana mrtvega, tako silen je bil karambol. Prvi in najbližji očividec te nesreče gospod Čeh trgovec iz Sobote je takoj priskočil ponesrečenemu, ki je obležal na cesti, na pomoč, vendar k sreči je ostal g. Wrana popolnoma nepoškodovan. Razen male praske na desni nogi in precejšnje porcije prestrašenosti se mu ni pripetilo nič hujšega, samo motorno kolo je dobilo prav žalostno obliko. Tovorni avto, ki je takoj ob karambolu obstal, je utrpel na hladilniku neznatno škodo. Na kraju nesreče se je takoj po dogodku zbralo več ljudi, ki so živo komentirali to srečo v nesreči, ki ni zahtevala človeške žrtve.

Predsednik vlade dr. Stojadinović med muslimani

Dne 27. novembra t. l. je predsednik vlade g. dr. Stojadinović imel v Bjelini shod. Glasom časopisnih vesti, se je shoda udeležilo približno 60.000 ljudi, večinoma muslimanov. Na shodu sta bila navzoča tudi prometni minister dr. Mehmed Spaho in finančni minister Dušan Letica ter nad 100 poslanskih kandidatov. Sprejem predsednika vlade in svojega spremstva je bil veličasten in prostori, kjer je bilo zborovanje, kar najlepše okinčan.

Zborovanje je začel prometni minister dr. Spaho, ki mu je ljudstvo navdušeno vzklikalo. Ko se je pojavil na balkonu predsednik vlade g. dr. Stojadinović je zagrmelo iz tisočev grl: "Živel vodja! Živel dr. Stojadinović!" Ko je navdušenje nekoliko poglelo, je predsednik vlade rekel med drugim:

Pred 14 leti je stopil Nikola Pašič že kot star mož z balkona te občinske zgradbe in vas v važnem trenutku naše zgodovine pozval, da poveste svoje mnenje o programu državne ureditve in državne obrambe. Isto moram ponoviti tudi jaz danes s tega istega kraja kot čuvar politične oporoke nesmrtnega Nikola Pašiča. Pohvalno se je izrazil predsednik vlade glede sloge muslimanov in pravoslavcev v Bosni in Hercegovini, ki se je vselej sijajno izkazala posebno pa ob osvoboditvi in ujedinjenju naše države.

Kakor stari Pašič, ki je z veseljem

prihajal k vam, tako prihajam tudi jaz. Prihajam, da vas pozovem, da 11. decembra oddaste svoj glas za politično sedanje vlade in za državotvorni program. Da glasujete za slogo za enakopravnost, za delo, za mir in red ter za lepo in srečno bodočnost Jugoslavije. Tej politiki se mora Jugoslavija zahvaliti, da bo v teh dneh proslavila že 20 rojstni dan v blagostanju in napredku. Na njenih mejah je mir, vse njene sile pa so posvečene velikemu delu narodne obnove. Kaj smo delali in kaj storili v teh treh letih od kar smo prišli na oblast, tega ne bom našteval, smelo pa moram reči: Storili smo več, kot vsi drugi skupaj pred nami.

Glede hrvaškega vprašanja pa je rekel: Nihče ne bi bil morda bolj srečen kot jaz, ko bi se za to vprašanje našla neka rešitev. Mi to rešitev želimo. Neželimo pa kakršnekoli rešitve. Mi nočemo rešitve, kakršno nam predlaga dr. Maček. So meje, ki jih nismo prepokorati, razen če bi imeli namen uničiti to državo, ki smo jo s težkimi boji in krvjo ustvarili. En kralj, en narod, ena država, to je naš program. V teh mejah so možna pogajanja, izven njih bo čakal dr. Maček v opoziciji še ostalih 99 let, ki si jih je napovedal.

Zborovalci so govor predsednika vlade navdušeno odobraval.

Kandidatne liste

Državne kandidatne liste za bodoče volitve so že vložene in od pristojnih oblasti potrjene. Na listi, ki ji načeljuje naš predsednik vlade dr. Milan Stojadinović, so poleg pristašev JRZ tudi njeni zavezniki. To so: zemljoradniki iz skupine Djordjevića, Jugoslovenska narodna stranka ministra Hodžere in kandidati radikalno-social. stranke.

Za razliko od državne liste dr. V. Mačka, na kateri se nahajajo kandidati najrazličnejših barv in najrazličnejših političnih smeri, so se zbrali na državni listi dr. M. Stojadinovića samo oni kandidati, ki jim je vsem skupen isti program: En kralj, en narod in ena država, zbiranje in sodelovanje vseh zdravih in konstruktivnih sil jugoslovenskega naroda. To so glavne točke in vodilne ideje programa JRZ in njenih kandidatov.

Kruh in delo za vsakega državljanu Jugoslavije, socialna pravica, enakopravnost pred zakoni, red, delo in napredek — to so skupne parole in skupni program vseh kandidatov na državni kandidatni listi dr. Stojadinovića.

A kaj vidimo na drugi strani?

Medtem ko hoče Hrvatska seljačka stranka samostojno Hrvatsko, g. Lj. Davidovič je za federacijo, J. Jovanovič zagovarja široko avtonomijo, skupina okrog glavnega odbora hoče zopet ožjo samoupravo, JNS bi rada integralno jugoslovenstvo, a levičarji, marksisti, komunisti pa bi radi razpad in zmešnjavo.

Razumljivo je, da kandidati dr. Mačka ne morejo s takim razcepljenim programom pred narod. Zato tudi ne morejo imeti skupnih zborovanj in govoriti o skupnem programu, ker ta sploh ne obstoja. Družji jih le eno in to je želja po vladanju.

Listo g. dr. Mačka lahko primerjamo z babilonskim stolpom, ki so ga

zgradili iz mržnje in sovraštva. To je splošen utis če primerjamo kandidatne liste iz obeh taborov in tega vtisa se bo mogel znebiti vsak volilec, ki bo šel 11. decembra na volišče, da izpolni svojo državljansko dolžnost.

Tega se zavedajo tudi sami kandidati na listi dr. Mačka, ki nočejo imeti sestankov ne shodov za širše ljudstvo. Njih delo je podtalno in s tem že sami ne verujejo v uspeh dne 11. decembra.

Jugoslovenska radikalna zajednica, ki je največja politična organizacija v državi, stopa v poslednjo fazo svoje volilne akcije. V teh dneh, ki še preostanejo do volitev, bodo kandidati JRZ seznanili volilce s tem, kar je bilo že napravljeno in kar se bo napravilo. Za JRZ niso potrebne obljube, za stranko dovolj jasno govore dosedanji uspehi, ki jih je na vseh poljih dosegla dosedanja vlada dr. M. Stojadinovića.

Ugled in spoštovanje, ki ga uživa v državi nosilec JRZ liste dr. M. Stojadinović, osebnost naših kandidatov, kakor tudi sam program, ki ga zasleduje JRZ, so najboljši priporočila za Jugoslov. radikalno zajednico, ki bo brezdvomno izbojevala dne 11. decembra svojo veliko in pomembno zmago!

Volitve.

Vsi časopisi so dnevno polni poročil o volilnih shodih in agitacijah. Razumljivo je, da vsaka stranka agitira v svojo korist. Agitacija pa bi morala sloneti na dejstvih, ki jih bo vsaj približno mogoče uresničiti. Neprimerno je obljubljeni volilcem stvari, ki jih ne bo mogoče uveljaviti. Tudi podeželski narod je danes tako izobrazen, da ne verjame pretiranim obljubam raznih agitatorjev. Agitatorji se s pretiranimi obljubami osmešijo in namenu bolj škodujejo kot pa koristijo.

Naravno je, da se volilci, kakor vselej tudi danes, v mišljenju delijo. Če se pa situacija in namen volitev stvarno prevdari, bi moralo vendar povsod zavladati večinsko prepričanje, da je najbolje glasovati za kandidat-

DVOLETNO JAMSTVO

SAMO ZA PRI NAS KUPLJENE

RADIOAPARATE MINERVA SACHSENWERK SIERA
ORION NORA

NEMEC JANEZ, MURSKA SOBOTA.

Velika izbira rabljenih aparatov z jamstvom.

Zamenjava rabljenih aparatov najugodnejše.

STROKOVNO POPRAVILO IN POLNENJE AKUMULATORJEV.

no listo predsednika vlade, g. dr. Stojadinovića. Skoro vsi gospodje nosilci sedanjih kandidatnih list in tudi mnogo kandidatov so v preteklih 20 letih sodelovali v raznih naših vladah toda v dobrobit našega ljudstva so pa le malo napravili.

Le ozrimo se nazaj pa bomo z lahkoto ugotovili, da so se splošne razmere pri nas, posebno pa gospodarske in socialne, od leta 1926 do leta 1935, stalno slabšale. Naši kmetovalci, dasiravno so imeli dobre letine in pomnožili živinorejo, so živeli v največji denarni stiski, ker ni bilo kupcev, da bi vsaj po primerni ceni odkupili poljske pridelke in živino. Nič boljše se ni godilo delavcem. Brezposelnost je bila velika, ker niso tedanje vlade nudile delavcem zaposlitev. S tem so bili prizadeti tudi trgovci, gostilničarji in razni obrtniki, kajti če ni imel kmetovalec in delavec denarja, si ni mogel nabaviti potrebnih stvari temveč je bil primoran skromnejše živeti in opustiti nabavo oblek, obuvala ter raznega orodja in materijala.

Današnja vlada, pod modrim vodstvom g. dr. Stojadinovića, je zboljšala življenske in gospodarske razmere že v letu 1935 in danes lahko rečemo, da je gospodarska in splošna kriza pri nas v glavnem minula. Temu se imamo zahvaliti današnji vladi, ki je s pravih pojmovanjenj zala odpraviti nedostatke. Trgovske pogodbe, ki jih je sklenila s tujimi državami, so omogočile izvoz naših pojedelskih in drugih produktov in s tem tudi zvišanje cen temu blagu. S posebno pogodbo je uredila zaposlitev naših poljskih delavcev v Nemčiji in Franciji kamor jih odhaja letno na delo več tisočev, ki prinašajo v domovino prav visoke svote prihranjenega denarja. Z razpisom raznih del na cestah, železnicah, mostovih, tovarnah i. t. d. nudi brezposelnim zaposlitev in s tem tudi povečanje lokalno trgovskega obrata.

Tudi v pogledu prosvete in socialne politike je današnja vlada mnogo koristnega naredila. Posebno važno je za povdariti starostno zavarovanje delavcev in zboljšanje invalidnine vojnini invalidom. Prijateljske razmere z našimi sosednjimi državami so danes najboljše, dočim so bile pred nastopom vlade g. dr. Stojadinovića, dvomljive. Delo današnje vlade je bilo v zadnjih treh letih kronano s prav dobrimi uspehi. Za blagor naroda in domovine je naredila več kot vse dosedanje vlade zadnjih 15 let. Če so se v lokalnih zadevah dogodile kakšne neprijetnosti, je treba temu oprostiti in imeti upanje, da se bo to popravilo.

Trezen volilec bo vse to dobro pretehtal in če želi sebi in svoji domovini dobro, bo dne 11. decembra oddal svoj glas za listo predsednika vlade g. dr. Stojadinovića, ker je on s svojim delom dokazal, da ana uspešno delati v blagor naroda in domovine.

Shodi JRZ v Sloveniji

Notranji minister g. dr. Korošec je imel preteklo nedeljo tri shode v Sloveniji in sicer v Preski občina Medvode, v Grosuplju in na Vrhniki. Udeležba je bila povsod prav velika. Narod je g. dr. Korošca in njegovo spremstvo povsod navdušeno sprejel. Na shodih je obširno govoril o naši notranji in zunanji politiki. O triletnem uspešnem delu vlade, ki je mnogo storila za državo in narod. Po končanih govorih so ministru dr. Korošču navzoči povsod priredili dolgotrajne ovacije ter vzklikali njemu, dr. Stojadinoviću, voditeljem JRZ in Jugoslaviji. Poleg dr. Korošca sta na shodih govorila tudi gg. Rudolf Smersu in Miloš Stare.

Dne 28. novembra predpoldne je g. dr. Korošec bil na shodu JRZ v Novem mestu. Pričakovala ga je ogromna množica naroda, šoloobvezni otroci, ki so imeli v rokah male zastavice, društva z zastavami in mestna godba, ki je neutrujeno igrala koračnice. Zborovanje je poteklo mirno, narod je navdušeno vzklikal vladi in Jugoslaviji.

Tudi v Trbovljah in na Jesenicah so se 27. 11. vršili shodi JRZ. Na teh shodih je govoril odposlanec ministra socialne politike g. Ostojić iz Beograda.

Proslava 10 letnice Zadrugne elektrarne v Beltincih.

Dne 24. novembra t. l. se je vršila v Beltincih proslava 10 letnega delovanja Zadrugne elektrarne. Ob 9. uri je bila sv. maša za umrle člane, ob 12. pa je priredilo načelstvo v gostilni Horvat skupen obed, katerega se je udeležilo skoraj vseh 63 zadrugnikov. Na proslavo sta tudi prišla g. banski svetnik Klekl i dosedanji poslanec g. dr. Klar.

Iz nagovora, ki ga je ob tej priliki obdržal zadrugni predsednik ing. Mikuš, je bilo razvidno, da se je v električno napravo v Beltincih leta 1928 investiralo 262.000 Din, v teku nadaljnjih 10 let pa še 57.000 Din, tako da znaša skupna investicija celotne naprave 319.000 Din. V splošnem je govornik zlasti povdarjal, da so skoraj vse stroške za to napravo krili zadrugniki sami, ker je prejela zadruga leta 1929 samo 10.000 Din podpore od bivšega oblastnega odbora v Mariboru, leta 1936 Din 5.000 in leta 1937 pa Din 3.000 od kr. banske uprave, torej skupaj na podporah 18.000 Din, dočim so krili ostanek investicije v višini 301.000 Din iz lastnih sredstev in iz najetega posojila. Vse to jasno priča, da so se člani zavedali v polni meri svoje dolžnosti do te naprave, ker so prostovoljno nudili zadrugi več, kakor pa so bili

obvezani po pravilih ustanovljene zadruge. Zlasti so podprli zadruge z vpisom večjega števila deležev ob ustanovitvi: veleposest. grofica Zichy, občina Beltinci, g. Peter Osterc, g. Albin Sagadin, g. Martin Brumen in g. Fister Anton. Zadnji obrok najetege posojila je bil letos vrnjen, kar dokazuje vztrajnost našega vzajemnega združnega delovanja in deloma tudi upravičenost do današnje skromne proslave 10 letnice, s katero hočemo pokazati, da so združni člani v polni meri in v celem obsegu zadostili svoji dolžnosti, katero je od njih zahteval čas in sedanje gospodarske razmere.

G. župnik Vadovič in g. dr. Klar sta se nato zahvalila zdruzi za njeno uspešno delovanje in ji čestitala k 10 letnemu jubileju, posebno pa sta v svojih govorih povdarila požrtvovalno delo ing. Mikuža, ki je skozi 10 let vodil zadruge v korist in blagostanje beltinskega prebivalstva in jo v tem času privedel do tega, da se je denarno popolnoma osamosvojila, ker je letos vrnila zadnji znesek najetege posojila.

DOMAČE VESTI

Murska Sobota:

Pregled delovanja naših sodišč. Predsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani gospod dr. Vladimir Golja se, radi pregleda poslovanja okrožnega sodišča v Murski Soboti in bližnjih okrajnih sodišč, že nekaj dni mudi pri nas.

Osebnosti. Višji veterinarski svetnik g. Josip Samec je premeščen iz Korenice kot veterinarski delegat k našemu generalnemu konzulatu na Dunaj. Gospod Samec je pri nas poznana osebnost, saj je v našem srezu v dobi svojega 18 letnega službovanja pri nas, napravil za povzdigo živinoreje in kmetijstva zelo dosti koristnega, zato nas njegova premestitev na tako častno mesto prav veseli. — Veterinarski svetnik g. dr. Josip Šerbec je napredoval za višjega veterinarskega svetnika v 4—II. G. dr. Šerbecu na napredovanju iskreno čestitamo.

Miklavžovo v Sokolskem domu. Za sokolsko deco in naraščaj bo prišel Miklavž v Sokolski dom dne 4. decembra 1938 ob 3. uri popoldan. Prosimo starše, da prinesejo darila za svojo sok. deco in naraščaj isti dan od 10. ure do pol 12. ure v malo dvorano sok. doma. Vstopnine ni, pač pa se sprejemajo prostovoljni prispevki. Vstop ima samo sok. deca in naraščaj; ostali pa le v spremstvu staršev.

Poroka. G. Laci Öri, šofer pri podjetju Benko v M. Soboti se je pred par dnevi poročil z gospodično Marijo Gomba, hčerko premožnega posestnika v Nemčavcih. — Poročil se je tudi g. Peček Ivan, delavec v tovarni Benko v M. Soboti z gospodično Marijo Weindorfer iz Dobrovnika. Čestitamo!

Miklavž prihaja. Kakor vsako leto, bo tudi letos priredilo Prosvetno društvo v Soboti: Miklavž prihaja. Predstave se vršijo v Prosvetni dvorani poleg kat. cerkve. Letos je na sporedu: Rebeljon v peklu, Nebeška štorija in Miklavž pride, ki bo svaril in delil darove. Predstave bodo: v nedeljo 4. in v ponedeljek 5. decembra ob 8. uri zvečer, v torek 6. decembra

pa popoldan ob 3. uri za otroke. Darovi se sprejemajo proti odškodnini 1 dinar vsak dan pri g. organistu. Vstopnina je 8, 6, 4 in 2 dinarja stojšče. Za otroke v torek popoldan pa 1 dinar. Starši! Pripeljite svoje otroke in ljubitelji zabave obiščite to prireditel. Vljudno vabi odbor.

Požar. Ko je bil krojaški mojster g. Kuštor Evgen, ki ima na Radgonski cesti svojo stanovanjsko poslopje, od doma odsoten, je 24. novembra ponoči uničil požar njegov čebeljak, ki je bil na vrtu zgrajen. Poleg drugih je požar opazil tudi orodjar gasilske čete M. Sobota g. Miha Šebjanič, ki je s pomočjo svojih sinov takoj privlekel na požarišče motorno brizgalno s potrebnimi cevmi, s katero je začel gasiti ogenj. V kratkem razdobju so prispeli na požarišče tudi drugi gasilci s poveljnikom g. Bacom. Škoda je precejšnja, ker je ogenj uničil 20 panjev s satjem in čebelami. Da se pa ogenj ni razširil na bližnji kup slame in drvarnico, je prištevatil zaslugi g. Šebjaniča in sinovom, ki so z hitrim gašenjem zabranili širjenje požara.

Miklavžovo s srečolovom priredi tukajšnja podružnica „Kola jugoslov. sester“ v soboto, dne 3. decembra ob 1/2 9. uri zvečer v kavarni Faflik. Miklavževa darila se sprejema v posebni sobi kavarne od 3. do 6. ure. Ker ima prireditel dobrodelen namen, vabi odbor cenj. občinstvo k obilni udeležbi.

Razstava fotografij. V dneh 19. do 20. novembra je Tujskoprometno društvo v M. Soboti priredilo razstavo fotografij, katere je prejelo na razpisani fotonatečaj. Društvo je prejelo v oceno kakih 200 fotografij, katerih večina pa ni odgovarjala predpisanim pogojem glede motivov. Tehnično so bile slike zelo dobro izdelane. Ocenjevalna komisija je priznala prvo nagrado g. Kološa Jožetu, fotografskemu praktikantu iz M. Sobote, dočim sta po eno drugo nagrado prejela g. Pajtlar Franc, učitelj s Tišine in g. Peterka Raul, bančni uradnik iz M. Sobote.

Umor. V pondeljek kasno zvečer je nekdo v Veščici pri Štrigovi streljal skozi okno v stanovanje nekega posestnika. Zadel je gospodarja v glavo, sina pa v prse. Oba so pripejli v bolnišnico v Mursko Soboti, kjer je oče v torek ponoči umrl. Natančno bomo objavili v bodoči M. K.

Dol. Lendava. G. Ivan Toni, zvančnik okrajnega sodišča v Dolnji Lendavi, je bil odlikovan z zlato kolajno za državljanske zasluge.

Podpisana

obveščava cenj. občinstvo, da sva kupila od g. Pojbič Karola in Olge, gost. v Dolnji Lendavi njuno posestvo z gostilno, katero prevzameva dne 1. januarja 1938.

Obenem naprošava upnike prodajalcev, da svoje event. zahtevke prijavijo pri nama najkasneje do 15. decembra 1938.

Vukan Ludvik in Matilda,
gost.

Hotel Vajda — ČAKOVEC.

POZOR!

Preselil sem svojo trgovino na Glavni trg!

POVEČANA ZALOGA, VEČJA IZBIRA, NIZKE CENE, SOLIDNA IN TOČNA POSTREŽBA.

Velika izbira najnovejših in najboljših radijskih aparatov, na odplačilo do 18 mesecev.

HORNYPHON, RADIONE, MEDIATOR, LÖWE itd.

ŠIVALNI STROJI od Din 1525.— naprej.

PISALNI STROJI od Din 1800.— naprej.

FOTOGRAFSKI APARATI, OTROŠKI VOZIČKI i. t. d., i. t. d.

Tehnična trgovina:

ŠTIVAN ERNEST, M. Sobota GLAVNI TRG.

Prodaja soli na drobno

Z ozirom na številne pritožbe prizadetega članstva, češ da organi finančne kontrole zasledujejo maloprodajalce soli in jim delajo neprilike, baje zato, da si trgovci pri prodaji soli zaračunajo vrečice, opozarja Združenje vse prizadete, da so cene za maloprodajo soli določene točno po ceniku, ki ga je izdala uprava državnih monopolov in morajo biti ti ceniki tudi razobešeni po trgovskih lokalih, na vidnem mestu. Te cene se točno ujemajo s cenikom, katerega je potrdilo združenje dne 20. maja t. l. To-rej znaša cena za: belo mineralno sol za ljudsko hrano Din 2.50 in vrečico sme zaračunati po Din 0.25, skupaj Din 2.75; živinsko sol Din 1.25, za vrečico sme zaračunati Din 0.25, skupaj Din 1.50.

Po monopolskih predpisih se monopolski predmeti ne smejo prodajati ne po višjih in ne po nižjih cenah kakor je odrejeno. Če bi slučajno organi finančne kontrole zaslišali trgovce v gornji zadevi, smejo le ti vršiti kontrolo v kolikor se ta tiče na prodajo soli, nikakor pa v prodajo vrečic. Če pa kdo proda originalno vrečo soli, mora pri tem zaračunati vrečo posebej po ceni, ki je določena od monopolske uprave to je Din 6.— za komad. V detajlni prodaji se pa smejo vrečice zaračunati kakor že zgoraj rečeno, ker so vrečice predmet proste prodaje.

Razvoj samoupravnih hranilnic v dravski banovini v letih 1918-1938

Gibanje vlog je bilo ugodno do izbruha denarne krize l. 1931., ki je zadela tedaj denarne zavode vseh kategorij in tudi hranilnice. Razlogi za dviganje vlog niso bili tehtni, vendar so zunanji dogodki (težave dunajske Creditanstalt, nemške Danatbanke ter padec angleškega funta) zbegali vlagatelje tako, da so denarni zavodi morali večinoma že v septembru 1931. omejiti izplačila vlagateljem, obenem pa proglasiti razliko med starimi in novimi vlogami; za nove in vedno razpoložljive so bile proglašene vloge, vložene po določenem dnevu od izbruha krize. Na žalost niso bile tedaj niti hranilnice niti drugi denarni zavodi deležni pomoči od nobene strani in so si pomagali, kolikor so si mogli, sami. Zlasti se je poslabšal položaj onih zavodov, ki so imeli pretežno kmečka posojila, ko so stopili v veljavo prvi zakon o zaščiti kmetov 20. aprila 1932. ozir. poznejši predpisi, ki so onemogočili izterjavo kmečkih posojil sprva le deloma, nekaj časa pa celo popolnoma. Zlasti je škodovalo zavodom znižanje obrestne mere za kmečka posojila na 4 1/2%, leta 1936 po izdaji Uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov z dne 26. sept. 1936.

POZOR!

pa celo na 3% ko so morale hranilnice kmečka posojila odstopiti Privilegirani agrarni banki. Na drugi strani pa je ta uredba pomirila vlagatelje, ker so se do tedaj glede na govorice o znižanju kmečkih dolgov ball, da se bo vlagateljem odpisal del vlog. Ker pa krije država z obveznicami oni del 25% odpisa pri kmečkih posojilih, ki jih hranilnica ne more pokriti z lastnimi rezervami, se je pokazalo, da vlagatelji zaradi likvidacije kmečkih dolgov ne bodo izgubili ničesar.

SOKOL

Po sklepu br. uprave Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije se je izvršila med članstvom Sokolskega društva Murska Sobota denarna zbirka za begunce Sokole iz sudetskih pokrajin. Zbralo se je vsega 950 Din, ki smo jih poslali bratskemu Savezu v Beogradu. Vsem darovalcem še enkrat iskrena bratska hvala! Zdravo! — Uprava Sokolskega društva Murska Sobota.

Sokolska četa v Puconcih javlja, da je danes (19. XI.) odposlala SSKJ v Beograd 120 Din za češke begunce in da je o tem poročala župi Maribor. Od 24 članov je darovalo 16 (t. j. 2/3) in to 75 Din (povprečno en član 4.68 Din). Od 18 naraščajev je darovalo 7 in to 8 Din, nadalje je darovalo 13 vaščanov 37 Din. Skupno 120 Din. Zdravo!

Že sedaj Vas opozarjamo, da si pred nakupom ogledate **ZALOGO**

perila, najmodernejših klobukov, rokavic, dežnikov, nogavic ter ostalo manufakturno blago, pri tt.

EBENSPANGER ŠALAMON
MURSKA SOBOTA, Glavni trg.

Naše cene so naša reklama!

Razna darila za Miklavža in Božič si boste nabavili pri nas **NAJBOLJŠE in NAJCENEJŠE.**

RAZPIS

Uprava občine Murska Sobota razpisuje začasno mesto

blagajničarke dnevničarke

za grajski kino z mesečno plačo približno Din 300.

Lastnoročno pisane in pravilno kolkovane prošnje je vložiti do 10. decembra 1938 pri podpisnem občinskem uradu.

Delovodja: Predsednik občine: Gregorič, I. r. Hartner, I. r.

AKADEMSKI PLES 17. XII. 1938. Igra Adamič jazz

Turizem (tujski promet);

navodila za smotreno sodelovanje celokupne javnosti pri njega pospeševanju.

III. da se s stalnimi prosvetnimi akcijami v vseh smereh, strokovnim izobraževanjem, a tudi s smotreno vzgojo turističnih krogov in ostale javnosti vzbudi in utrdi *smlisel vobče, posebej pa čut dolžne pozornosti, vljudnosti in takta v različnih, često kočljivih odnošajih* napram tujim gostom, predvsem, da si pridobi *slahernik minimalno sigurnost pravičnega nastopa in zadržanja v vsaki situaciji*. Po turističnih krogih naj bi te lastnosti prešle polagoma v last občestva.

Važno je:

1. da je treba goste ob prihodu ali srečanju pozdraviti odnosno nagovoriti *najprej v državnem jeziku* in šele nato, če vidimo, tujec tega jezika ni vešč, nadaljevati morebitni razgovor z njim v njegovem materinem ali drugem, obema strankama razumljivem jeziku;

2. da je občevanje z gosti prijazno in uslužno, ne zadirčno ali celo ne odurno, a tudi hlapčevsko ponižno ne sme biti; tisti, ki gosta sprejema ali mu izkazuje kakršnekoli usluge, je svobodni človek, je državljan zemlje-gostiteljice in naj se zaveda osebnega dostojanstva kot človek in gostitelj;

3. da si pridobe zlasti vsi oni, ki so v stiku z gosti, potrebno usposobljenost za informacijsko službo. Najpotrebnejše domovinoznanstvo, izvedenost glede prometnih sredstev, zvez in voznih redov, poznavanje posebnosti kraja, okolice in domovine sploh, ki zanimajo pri nas mudečega se gosta ali popotnika itd., je pogoj te spretnosti;

4. v stvarnem pogledu pa je važno, da se čimprej odstranijo vsi še vedno številni nedostaki v pogledu čistote in javne higijene vobče; neobhodno potrebna je zadostna preskrba z zdravno pitno vodo in potrebno je, da se vrši: pometanje cest v turističnih krajih ponoči ali kvečjemu v jutranjih urah; redno škropljenje cest ob suši; da se izvede krajevna kanalizacija; da se vrši čiščenje cestnih jarkov v naseljih; zajetje gnoja in gnojnice s pokritimi betonskimi jamami; da so greznice in smetišča zaprta in da se skrbi za pravočasno izpraznjevanje; da je poskrbljeno za ureditev in najskrbnejše oskrbovanje stranišč, ki so ogledalo vsakega stanovanja; vzdrževanje čistote v kuhinji, shrambah, točilnici, sploh v vseh prostorih; zadostno zračenje stanovanjskih in društvenih prostorov; da se ne pljuje na tla, pljuvalniki pa morajo biti oskrbovani, t. j. po potrebi vsak dan tudi večkrat čiščeni; da se izvaja dosledno in povsod boj bacilozocem, predvsem muham itd. (Dalje).

Odlikovanje

Gasilska zajednica v Ljubljani je odlikovala sledeče gasilce murskosoboške župe s srebrnim križcem in sicer: Horvat Janko, preds. p. g. č. Bakovci, Rajner Imre, blagajnik p. g. č. Bakovci, Gomboc Janez, poveljnik p. g. č. Krog, Jud Janez, predsednik p. g. č. Sotina, Marič Leopold, preds. p. g. č. Rogaševci, Bohar Adam, preds. p. g. č. Stanjeveci, Fram Vilko, preds. p. g. č. Prosenjakovci, Antalič Janez, pov. p. g. č. Vučja gomila, Banfi Štefan, preds. p. g. č. Moščanci, Bac Ludvik, poveljnik p. g. č. M. Sobota, Vezer Geza, preds. p. g. č. Martjanci, Šavel Aleksander, pov. p. g. č. Vaneča, Skalar Josip, tajnik p. g. č. M. Sobota, Voler Josip, podpov. p. g. č. M. Sobota, Flegar Janez, preds. p. g. č. Gradišče,

Najlepša **Miklavževa darila** se dobijo v **SIDONIJE NOVAK v M. Soboti** slaščičarni

Šadi Franc, preds. p. g. č. Cankova, Fartek Janez, preds. p. g. č. Kuzma, Hodošek Ludvik, preds. p. g. č. Zenkovci, Škrilec Ivan, preds. p. g. č. Lemerje, Solar Ludvik, pov. p. g. č. Fokovci, Luthar Franc, preds. p. g. č. Nemčavci, Kuhar Štefan, preds. p. g. č. Puconci, Banko Štefan, preds. p. g. č. Moravci, Lpič Ludvik, preds. p. g. č. Moravci Gor. Harl Matija, preds. p. g. č. Sodišinci, Ficko Janez, tajnik p. g. č. Krajna, Ratnik Štefan, odd. v. p. g. č. Rankovci, Maršik Alojzij, preds. p. g. č. G. Lendava, Flisar Štefan, preds. p. g. č. Gorica, Veren Štefan, pov. p. g. č. Bodonci, Šiftar Franc, preds. p. g. č. Brezovci, Rajbar Jože, tajnik p. g. č. Tropovci, Majcen Franc, blagajnik p. g. č. Rankovci, Kovač Alojz, pov. p. g. č. Rankovci, Nemeč Janez, pov. p. g. č. Pertoča, Marič Avgust, pov. p. g. č. Ropoča, Lah Anton, blagajnik p. g. č. Gerlinci, Svetanič Alojz, blag. p. g. č. Sotina, Gaber Rudolf, pov. nam. p. g. č. Gerlinci, Kikec Nikolaj, gasilec p. g. č. Sv. Jurij, Kovačič Kolman, preds. p. g. č. Mlajtinci, Sedonja Janez, pov. nam. p. g. č. Rakičan, Rajner Franc, blagajnik p. g. č. Rakičan, Gomboši Franc, blagajnik p. g. č. Krog, Ferencič Anton, pov. p. g. č. M. Črnci, Šafarič Josip, gasilec p. g. č. Petanjci, Kovačič Kolman, pov. p. g. č. Kupšinci, Luter Nikolaj, tajnik p. g. č. Sebeborci, Lovenjak Avgust, blag. p. g. č. Cankova, Mekiš Štefan, preds. p. g. č. Nuskova, Peterka Štefan, pov. p. g. č. Rakičan.

Odlikovanim gasilcem čestitamoi!

Izdajanje lovskih kart za leto 1939

Po čl. 15 pravilnika o obliki, vsebini in načinu izdajanja lovske karte in lovne dovolilnice (Službeni list št. 575/85 iz leta 1935) se za prihodnje 1939 leto lahko začno izdajati lovske karte že izza 1. decembra t. l.

Naročam vsem občinam, da to razglasijo v občini na običajen način ter da se opozorijo lovci, naj si lovske karte za leto 1939 pravočasno poskrbijo, da ne bodo radi svoje brezbriznosti nadlegovali s takojšnjim izstavljanjem lovskih kart že itak na minimalno število znižano in z drugimi nujnimi uradnimi posli preobloženo tukajšnje pisarniško uradništvo.

Obenem naj se lovci opozorijo, da morajo k prošnji za izdajo lovske karte, kolekovani za Din 10.— kolkom priložiti sledeče:

a) za zakupnike in goste: 30 Din drž. kolek za lov brez psa, 40 Din drž. kolek za lov z enim psom, 50 Din banovinski kolek za banov. takso, 10 Din (lahko tudi v drž. kolkih) za banov. lovski sklad, 5 Din (lahko tudi v drž. kolkih) za tiskovino lovske karte in člansko izkaznico za S. L. D.) za leto 1939.

b) za lovske čuvaje: 50 Din banovinski kolek za banovinsko takso, 5 Din (lahko tudi v drž. kolku) za tiskovino lovske karte in člansko izkaznico S. L. D. za leto 1939.

Radi majhnega prostora za lepljenje kolkov na tiskovini, naj se prilagajajo kolki po možnosti v enem kvečjemu v dveh komadih.

Sreski načelnik: Dr. BRATINA, s. r.

Kje si jih kupil?

pri Dittrich Franju

ker tam je največja izbira zlatnin, srebrnin po solidnih cenah.

MURSKA SOBOTA
ALEKSANDROVA CESTA 25.

Iz delovanja Združbe trgovcev v M. Soboti

Akcija manufakturistov — zaposlitev inozemcev.

Uprava združenja trgovcev v Murški Soboti je na svoji plenarni seji od 14. novembra t. l. obravnavala vprašanje, predloženo ji po zvezini okrožnici od 20. okt. t. l. sledeče vsebine:

V naši borbi proti zaposlitvi inozemcev je napravilo združenje trgovcev v Ljubljani zelo važen korak. Ker vse intervencije pri najvišjih oblastih, ki bi že iz nacionalnih in državno-obrambnih razlogov morale onemogočiti zaposlitev inozemcev, nič ne pomagajo, se je združenje trgovcev v Ljubljani odločilo za učinkovito samopomoč. Sekcija trgovcev z manufakturnim blagom je izdala tale sklep:

„Na svojem izrednem širšem sestanku trgovcev z manufakturnim blagom združenja trgovcev v Ljubljani, je bilo ponovno in soglasno sklenjeno, da bodo trgovci te stroke v bodoče vpoštevali le one dobavitelje ter z njimi sklepali kupčijske posle, ki bodo zaposlovali naše domače trgovske potnike in zastopnike, ki jih bo priporočalo „Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov v Ljubljani“.

Tu in inozemski p. t. dobavitelji, ki imajo z našimi tvrdkami poslovne zveze in jih žele tudi v bodoče ohraniti, naj blagovolijo ta solidaren sklep vzeti na znanje in se po njem ravnati.“

Ta sklep, ki je obenem sporočilo dobaviteljem, je združenje trgovcev v Ljubljani razposlalo vsem ljubljanskim trgovcem s tem dopisom:

„Ljubljansko trgovstvo vrši potom združenja trgovcev že več let vstrajno in smotreno borbo za zaposlitev domačih trgovskih potnikov in zastopnikov.“

Načelo, da ima tujec prednost v naših domačih kupčijskih poslih, mora enkrat za vselej prestat. Vsi bomo odgovorni, če bo tujec s svojo organizirano in državi škodljivo propagando po naši trdi in nezavednosti pogazil

Ne odvržite pregorene žarnice!

To pomeni

za Vas
denar!

Zamenjamo iste za
nove žarnice

po najnižji ceni!

Dobivajo se pri

DITTRICH GUSTAV-u

trgovcu z galanterijo in železnino
v Murški Soboti.

našega človeka, naše krvi. Zato je skrajni in zadnji čas, da se otresemo vsega, kar škoduje slovenskemu narodu in državi v gospodarskem in nacionalnem oziru in kar ne dela časti slovenski trgovini.

Zavedajoče se tega je širši sestanek sekcije trgovcev z manufakturnim blagom dne 19. t. m. soglasno sklenil odklanjati vse tujce kot zastopnike tvrdk dobaviteljev.

Ne glede na to, dali ste član sekcije manufakturistov ali druge stroke, Vas pozivamo, pridružite se gornjemu sklepu v interesu naših tovarišev trgovskih potnikov in njih družin in v znak soglasja prosimo za Vaš podpis in takojšnje strogo izvajanje tega sklepa.“

Ker je zveza trgovskih združenj pozvala tudi našo organizacijo, da se pridružimo predmetni akciji, je uprava na svoji seji sklenila povabiti vse interese na tozadevni sestanek, na katerem naj bi se k vprašanju zavzelo stališče, ki bi naj bilo v soglasju s sklepi ljubljanskih trgovcev. Sestanek se bo vršil v najkrajšem času, kakor hitro nam Zveza sporoči še podrobnejše informacije kako se je predmetni sklep realiziral in kako ga izvajajo drugod.

Vsem trgovcem in trgovskim nameščencem ter vajencem živilske stroke.

Združenje je prejelo od sreskega načelstva pod št. 10.210/1 z dne 16. t. m. nalog sporočiti vsem članom kakor tudi njih nameščencem in vajencem, ki se letos še niso podvrgli zdravniškemu pregledu po določenih § 35 zakona o zatiranju nalezljivih bolezni, naj to nemudoma store, sicer se jih bo najstrožje kaznovalo.

Vsak trgovec, trgovski nameščenc, vajenec ali oseba, ki je stalno ali od časa do časa zaposlena v trgovini, kjer se prodajajo živilske potrebščine, se mora po določenih gornjega zakona vsako leto podvreči zdravniškemu pregledu, da ne boluje na odprto tuberkulozo ali drugo kužno boleznijo. V dokaz, da je zdravniško pregledan, mu služi zdravniška legitimacija, v katero vnese pristojni zdravnik svoje uradne beležke. Zdravniške legitimacije se dobijo pri združenju.

Opozorjamo vse člane in njih nameščence, da se ravnajo po gornjih navodilih.